

STRATEGIJA RAZVOJA EKONOMSKOG FAKULTETA UNIVERZITETA CRNE GORE 2019 - 2024.

U susret izazovima, trendovima i standardima obrazovanja visoko razvijenih fakulteta, Ekonomski fakultet je pristupio izradi Strategije razvoja za period 2019 – 2024. godina, koja je uskladena sa usvojenom Strategijom razvoja Univerziteta Crne Gore. Definisani prioritetni pravci djelovanja su: internacionalizacija Fakulteta i sticanje međunarodne akreditacije, pokretanje i implementacija studijskog programa na engleskom jeziku, prepoznatljivost Ekonomskog fakulteta u Evropskom istraživačkom prostoru kao i jačanje saradnje sa javnim sektorom i poslovnom zajednicom.

Internacionalizacija ali i sveukupni kvalitet ponude Ekonomskog fakulteta se posebno želi osnažiti kroz međunarodnu akreditaciju, na čemu je Fakultet već započeo aktivnosti učlanjenjem u prestižnu evropsku akreditacijsku kuću European Foundation for Management Development (EFMD), čime su se stekli uslovi za početak procesa sticanja međunarodne EPAS akreditacije. Na taj način, Ekonomski fakultet je postao prva jedinica u okviru Univerziteta Crne Gore koja je počela proces čiji je cilj sistemsko osiguranje kvaliteta visokog obrazovanja.

Pokretanje studijskog programa na engleskom jeziku, kao jedan od najznačajnijih ciljeva, biće realizovan kroz povezivanje srodnih studijskih programa u cilju pokretanja interdisciplinarnih studija, kao i pokretanjem zajedničkih studijskih programa sa strateškim partnerima iz inostranstva. Ekonomski fakultet je u prethodnom periodu uspješno realizovao program dvojne diplome sa partnerskim Univerzitetom u Nici, Francuska, a potписан je i sporazum o realizaciji programa dvojne diplome sa Univerzitetom u Beogradu i London School of Economics iz Londona.

Težimo povećanju prepoznatljivosti našeg fakulteta u Evropskom istraživačkom prostoru kroz sprovođenje međunarodnih projekata i programa u okviru međunarodne saradnje. Cilj je da postanemo nosilac ili partner u što više međunarodnih naučno-istraživačkih programa. Kao i u proteklom periodu, nastavićemo intenzivnu komunikaciju sa predstavnicima akademске i biznis zajednice. Bliska saradnja sa domaćom privredom i javnim sektorom, koju postižemo brojnim sporazumima o saradnji, uvijek je aktuelan pravac razvoja Ekonomskog fakulteta. To je veliki prostor za ostvarenje sinergetskih efekata svih zainteresovanih strana - studenti stiču praktična znanja čime se podstiču preduzetništvo i inovativnost, privredni subjekti dobijaju odgovarajući stručan kadar, fakultet unapređuje svoje kurikulume u skladu sa potrebama savremenog društva znanja i ekonomije.

Navedeni pravci razvoja imaju krajnji cilj – da unaprijede ukupan kvalitet studija na Ekonomskom fakultetu i potvrde njegovo mjesto i ulogu u razvoju crnogorskog visokog obrazovanja kao fakulteta sa šest decenija dugom tradicijom.

Dekan

Prof. dr Nikola Milović

NASTAVNI PROCES

U prethodnom periodu na Ekonomskom fakultetu sprovedena je reforma nastavnog plana i programa, akreditovani su novi studijski programi za sve nivoe akademskih i primijenjenih studija. Shodno novom nastavnom planu i programu realizovana je inicijativa za razvijanje novih kvalifikacija, koje odgovaraju novoakreditovanim studijskim programima. Pored navedenih aktivnosti, Ekonomski fakultet je realizovao i aktivnosti u vezi sa licenciranjem od strane Ministarstva prosvjete.

Kvalitet nastave, zauzima centralno mjesto u povećanju konkurentnosti Ekonomskog fakulteta, a sticanje kvalitetnih teorijskih i praktičnih znanja imperativ je i u narednom periodu. Permanentno unapređenje kvaliteta znanja, praćenje savremenih potreba tržišta rada, trendova globalizacije, međunarodna akreditacija, pretpostavke su daljeg aktivnijeg učestvovanja Ekonomskog fakulteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Uzimajući u obzir usvojenu Strategiju razvoja Univerziteta Crne Gore i mjesto Ekonomskog fakulteta kao najstarije organizacione jedinice Univerziteta, u okviru nastavnog procesa Ekonomski fakultet prepoznaje četiri strateška cilja, i to:

- I Kreiranje i realizaciju kvalitetnih i inovativnih studijskih programa na svim nivoima studija sa jasno definisanim i međunarodno uporedivim ishodima učenja u evropskom prostoru visokog obrazovanja;**
- II Razvijanje programa cjeloživotnog učenja, učenja na daljinu i inovativne metode nastave i učenja;**
- III Internacionalizaciju i interdisciplinarnost studijskih programa;**
- IV Jačanje akademskog integriteta.**

I Kreiranje i realizacija kvalitetnih i inovativnih studijskih programa na svim nivoima studija sa jasno definisanim i međunarodno uporedivim ishodima učenja u evropskom prostoru visokog obrazovanja

Dalje unapređenje strukture i kvaliteta studijskih programa uključujući bolju povezanost svih elemenata kurikuluma (opterećenje studenata, način ispitivanja i ocjenjivanja, organizacija nastave, ishodi učenja), kao i usklađivanje ishoda učenja studijskih programa sa potrebama tržišta rada okosnica su povećanja konkurentnosti Ekonomskog fakulteta. U narednom petogodišnjem periodu, sticanje kvalitetnih teorijskih i praktičnih znanja, kao i kontinuirano usavršavanje nastavnog kadra, posebno sa aspekta praktičnih znanja i vještina koje studentima treba pružiti, imperativ je Ekonomskog fakulteta.

Praktična znanja, vještine i kompetencije mogu se sticati u okviru nastavne i naučno-istraživačke infrastrukture fakulteta ili praksom kod poslodavaca u odgovarajućim privrednim subjektima i drugim pravnim licima koja ispunjavaju uslove za realizaciju stručne prakse, a sa kojima fakultet ima potpisani ugovor o realizaciji stručne prakse, odnosno sporazum o saradnji.

II Razvijanje programa cjeloživotnog učenja, učenja na daljinu i inovativne metode nastave i učenja

Formiranje programa cjeloživotnog učenja, razvijanje sistema e-učenja, kao i razvoj sistema i obuka nastavnog osoblja za uvođenje kombinovanih metoda nastave (virtuelna učionica) osnovne su aktivnosti kojima će se realizovati postavljeni cilj. Uz podršku Ministarstva prosvjete, međunarodnih i nacionalnih projekata, kao i privrednog sektora, definisće se programi specijalizacije kao formalnog oblika cjeloživotnog učenja. Na Ekonomskom fakultetu nastaviće se razvoj tehničke podrške i opreme za primjenu sistema e-učenja, kao i priprema materijala za e-učenje. Takođe, kontinuirano će se nastaviti razvijati virtuelno preduzeće kao oblik učenja i praktične primjene naučenog znanja.

III Internacionalizacija i interdisciplinarnost studijskih programa

Pokretanje i implementacija studijskog programa na engleskom jeziku, povezivanje srodnih studijskih programa u cilju pokretanja interdisciplinarnih studija, pokretanje zajedničkih studijskih programa sa strateškim partnerima iz inostranstva, aktivnosti su sa kojima će se relaizovati postavljeni cilj na Ekonomskom fakultetu. Kako bismo postigli potreban nivo kvaliteta u radu neophodno je da i dalje težimo ka postizanju standarda uporedivosti sa prestižnim studijskim programima.

U narednom periodu, poseban akcenat će biti stavljen na jačanje kvaliteta ponude studijskih programa kroz prizmu saradnje sa strateškim partnerima iz inostranstva i potpisivanje novih ugovora o saradnji. Ekonomski fakultet je u prethodnom periodu uspješno realizovao program dvojne diplome sa partnerskim Univerzitetom u Nici, Francuska, a potписан je i sporazum o realizaciji programa dvojne diplome sa Univerzitetom u Beogradu i London School of Economics iz Londona.

IV Jačanje akademskog integriteta

Aktivnost sa kojom će Ekonomski fakultet postići postavljeni cilj je kontinuirana promocija principa akademskog integriteta u okviru akademske zajednice, kroz organizovanje radionica i obuke, a u cilju promovisanja akademskog integriteta za nastavno osoblje i studente.

Cilj I.1. Kreiranje i realizacija kvalitetnih i inovativnih studijskih programa na svim nivoima studija sa jasno definisanim i međunarodno uporedivim ishodima učenja u evropskom prostoru visokog obrazovanja

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI/CILJNA VRIJEDNOST	RESURSI	ODGOVORNOST	VRIJEME	RIZICI
A_I.1.1 Dalje unapređenje strukture i kvaliteta studijskih programa uključujući bolju povezanost svih elemenata kurikuluma (opterećenje studenata, način ispitivanja i ocjenjivanja, organizacija nastave, ishodi učenja)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Godišnji samoevaluacioni izvještaj o studijskim programima; ■ Godišnje usvojiti prijedlog za unapređenje strukture studijskih programa; ■ Kontinuirano usvajati izmjene sadržaja i strukture studijskih programa; ■ Izmijeniti i uskladiti strukturu predmetnih kurikuluma u okviru Evropskog prostora visokog obrazovanja	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za nastavu; ■ Komisija za kvalitet; ■ Studentski povjerenik i studentski predstavnici.	Kontinuirano do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Potencijalno nedovoljna objektivnost prilikom sprovođenja analiza; ■ Zahtjevi poslodavaca u pogledu znanja i kompetencija mogu biti odraz samo trenutnih potreba tržišta, a ne pravaca za mogući budući rast; ■ Akreditovani ili reakreditovani studijski program ne prikazuju u dovoljnoj mjeri kvalitativni iskorak; ■ Kašnjenja u predviđenim fazama postupka akreditacije.
A_I.1.2 Usklađivanje ishoda učenja studijskih programa sa potrebama tržišta rada	<ul style="list-style-type: none"> ■ Organizovanje okruglih stolova i radionica na temu definisanja znanja, kompetencija i vještina potrebnih za razvoj tržišta rada i privrede; ■ Kontinuirano vršiti izmjene ishoda učenja u skladu sa identifikovanim potrebama tržišta rada i privrede; ■ Revidirati najmanje 20% ishoda učenja studijskih programa u skladu sa zaključcima javnih rasprava; ■ Prilagoditi upisnu politiku u cilju boljeg prilagođavanja potrebama tržišta rada.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Prodekan za nastavu; ■ Komisija za kvalitet; ■ Studentski povjerenik i studentski predstavnici;	Kontinuirano do 2024.	

Cilj I.2. Razvijenje programa cjeloživotnog učenja, učenja na daljinu i inovativnih metoda nastave i učenja

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI/CILJNA VRIJEDNOST	RESURSI	ODGOVORNOST	VRIJEME	RIZICI
A_I.2.1 Formiranje programa cjeloživotnog učenja	<ul style="list-style-type: none"> ■ Formiranje Kancelarije za cjeloživotno učenje na Ekonomskom fakultetu; ■ Usvojiti program specijalizacije (dopuna stečenog stepena kvalifikacije) kao formalni oblik cjeloživotnog učenja. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Ministarstvo prosvjete; ■ Privredni sektor. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za nastavu; ■ Komisija za kvalitet. 	Kraj 2021.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Moguće poteškoće prilikom akreditacije i formalnog prepoznavanja koncepta specijalizacije kao oblika cjeloživotnog učenja; ■ Potencijalno nedovoljna saradnju sa privrednim sektorom I nedostatak komunikacije u vezi sa potrebama tržišta rada; ■ Nedovoljna finansijska sredstva, oprema I ljudski resursi za realizaciju sistema e-učenja.
A_I.2.2 Razvijanje sistema e-učenja	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uspostavljanje tehničke podrške i opreme za elemente sistema e-učenja; ■ Pripremiti materijal za e-učenje na jednom studijskom programu. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za nastavu; ■ Komisija za kvalitet; ■ Eksterni eksperti. 	Kontinuirano do 2022.	
A_I.2.2 Razvoj sistema i obuka nastavnog osoblja za uvođenje kombinovanih metoda nastave	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kontinuirano razvijati sistem virtualne učionice; ■ Obučiti najmanje 10 nastavnika za primjenu savremenih tehnologija, alata i pristupa nastavi i učenju. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za nastavu; ■ Komisija za kvalitet; ■ IT stručnjak; ■ Karijerni centar; ■ Nastavno osoblje; ■ Studenti; ■ Eksterni eksperti. 	Kontinuirano do 2024.	

Cilj I.3. Internacionalizacija i interdisciplinarnost studijskih programa

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI/CILJNA VRIJEDNOST	RESURSI	ODGOVORNOST	VRIJEME	RIZICI
A_I.3.1 Formiranje predmetnih modula na engleskom jeziku	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uvesti predmetne module koji se izvode na engleskom jeziku u cilju povećanja broja stranih studenata. ■ Najmanje 15% predmeta na studijskom programu treba da bude ponuđeno na engleskom jeziku. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet.. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za nastavu. 	Kraj 2020.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Potencijalno nedovoljno znanje engleskog jezika za izvođenje nastave; ■ Potencijalno nedovoljno interesovanje organizacionih jedinica za organizovanje zajedničkih studija sa partnerskim univerzitetima; ■ Neadekvatan organizacioni okvir za implementaciju zajedničkih interdisciplinarnih studija.
A_I.3.2 Pokretanje studijskog programa na engleskom jeziku.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Akreditovan jedan samofinansirajući studijski program na engleskom jeziku na osnovnim studijama. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Medunarodni projekti. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za nastavu; ■ Ministarstvo prosvjete. 	Kontinuirano do 2024.	
A_I.3.3 Inteziviranje aktivnosti u dijelu povezivanja srodnih studijskih programa u cilju pokretanja interdisciplinarnih studija	<ul style="list-style-type: none"> ■ Akreditovati jedan interdisciplinarni studijski program na master studijama. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Medunarodni projekti. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za nastavu; ■ Ministarstvo prosvjete. 	Kontinuirano do 2024.	
A_I.3.4 Intenziviranje aktivnosti u dijelu pokretanja zajedničkog studijskog programa sa strateškim partnerom iz inostranstva	<ul style="list-style-type: none"> ■ Pokrenuti jedan zajednički studijski program sa Univerzitetom iz inostranstva (dvojna diploma) kroz izmjenu postojećeg ili akreditaciju novog programa . 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Međunarodni projekti. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za nastavu; ■ Ministarstvo prosvjete. 	Kontinuirano do 2024.	

Cilj I.4. Jačanje akademskog integriteta

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI/CILJNA VRIJEDNOST	RESURSI	ODGOVORNOST	VRIJEME	RIZICI
A_I.4.1 Kontinuirana promocija principa akademskog integriteta u okviru akademske zajednice	<ul style="list-style-type: none"> ■ Održavanje radionice ili obuke na godišnjem nivou u cilju promovisanja akademskog integriteta za nastavno osoblje i studente; ■ U okviru kurikuluma za predmet Metodologija naučno-istraživačkog rada implementirati osnove akademskog integriteta.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Međunarodni i nacionalni projekti.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Centar za unapređenje kvaliteta; ■ Etički odbor; ■ Karijerni centar; ■ Predstavnici Ekonomskog fakulteta za oblast akademskog integriteta.	Kraj 2020.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Potencijlano nedovoljna zainteresovanost akademske zajednice za dodatno usavršavanje u oblasti akademskog integriteta.

NAUKA I ISTRAŽIVANJE

U prethodnom periodu ostvaren je značajan napredak kada je riječ o unapređenju naučnoistraživačke djelatnosti na Ekonomskom fakultetu. Analiza naučno-istraživačkih aktivnosti na Ekonomskom fakultetu pokazala je sljedeće:

- Na Ekonomskom fakultetu postoji kvalitetna infrastruktura za obavljanje naučno-istraživačkog rada;
- Opterećenost nastavnog kadra u nastavnom procesu i nedovoljno stimulisanje obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, na Ekonomskom fakultetu su prepoznati kao najznačajnije prepreke za unapređenje naučno-istraživačkog rada;
- Kroz kontinuirano unapređenje funkcionisanja doktorskih studija, otvara se prostor za poboljšanje kvaliteta naučno istraživačkog rada;
- Ekonomski fakultet nije dovoljno uključen u međunarodnim naučno-istraživačkim projektima;
- Profesori i saradnici su pojedinačno aktivni u naučno-istraživačkim projektima;
- U prethodnih 5 godina značajno je povećan broj objavljenih radova u prestižnim međunarodnim časopisima;
- Profesori i saradnici koriste mogućnosti naučno-istraživačke mobilnosti.

Opterećenost nastavnog kadra u nastavnom procesu (preko 95% nastavnika i saradnika ima 50% preko norme) i nedovoljno stimulisanje obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti na Ekonomskom fakultetu su prepoznati kao najznačajnije prepreke za unapređenje naučno-istraživačkog rada. Ekonomski fakultet prepoznaće potrebu da se kroz stimulisanje saradnika u nastavi za obavljanje naučno-istraživačke djelatnosti, stvaraju prepostavke za dalje unapređenje naučno-istraživačkog rada.

Uzimajući u obzir usvojenu Strategiju razvoja Univerziteta Crne Gore, kao i mjesto Ekonomskog fakulteta u organizacionoj strukturi Univerziteta Crne Gore, u okviru nauke i istraživanja, Ekonomski fakultet prepoznaće tri strateška cilja, i to:

I Jačanje istraživačkih kapaciteta na Ekonomskom fakultetu

II Prepoznatljivost Ekonomskog fakulteta u Evropskom istraživačkom prostoru

III Unapređenje naučno-istraživačkih aktivnosti studenata na nivou doktorskih i master studija

I Jačanje istraživačkih kapaciteta na Ekonomskom fakultetu

Ekonomski fakultet godinama je ulagao značajna sredstva u infrastrukturu za obavljanje naučno-istraživačke djelatnosti (nabavka računarske opreme, podrška objavljivanju radova i učešće u međunarodnim konferencijama i sl.). Nažalost, u proteklim godinama, uslijed finansijskih problema ograničen je pristup najkvalitetnijim bazama podataka ekonomske literature. U budućem periodu, kroz komunikaciju sa predstvincima Univerziteta Crne Gore, biće učinjen napor da Ekonomski fakultet bude pretplatnik na prestižne baze podataka putem kojih će se unaprijediti i kvalitet naučno-istraživačkog rada.

II Prepoznatljivost Ekonomskog fakulteta u Evropskom istraživačkom prostoru

Drugi strateški pravac je povećanje prepoznatljivosti Ekonomskog fakulteta u Evropskom istraživačkom procesu kroz sproveđenja međunarodnih projekata i programa u okviru međunarodne saradnje. Bez obzira na institucionalne napore da Fakultet bude nosilac ili partner nekog od medunarodnih naučno-istraživačkih programa, za sada nijesu postignuti značajniji rezultati. U budućem periodu će biti posvećena pažnja ovom pitanju, prije svega kroz obuke nastavnog osoblja za pripremu aplikacija za međunarodne naučno-istraživačke projekte.

III Unapređenje naučno-istraživačkih aktivnosti studenata na nivou doktorskih i master studija

Treći strateški pravac je unapređenje naučno-istraživačkih aktivnosti studenata na nivou doktorskih i master studija. Kroz optimizaciju i povećanje efikasnosti doktorskih studija, kreiraće se ambijent za povećanje interesovanja prema doktorskim studijama, dok će na nivou master studija doći do uvođenje pristupa učenja kroz istraživanje čime će studenti master studija biti uključeni u naučno-istraživačke projekte.

Cilj II.1. Jačanje istraživačkih kapaciteta na Ekonomskom fakultetu

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI/CILJNA VRIJEDNOST	RESURSI	ODGOVORNOST	VRIJEME	RIZICI
A_II.1.1 Uspostavljanje strateških partnerstava sa renomiranim naučno istraživačkim institucijama i realizacija usaglašenih istraživačkih aktivnosti u slučajevima već potpisanih sporazuma	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uspostavljena partnerstva sa renomiranim naučno istraživačkim institucijama; ■ Povećan broj publikacija sa istraživačima sa strateških institucija; ■ Povećan broj mobilnosti istraživača sa strateških institucija. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Ministarstvo nauke. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za naučno-istraživački rad. 	Kontinuirano do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Potencijalno nedovoljno razumijevanje značaja internacionalizacije Fakulteta; ■ Uspostavljena strateška partnerstva se u praksi ne realizuju u dovoljnoj mjeri ;
A_II.1.2 Podsticanje nastavnika i saradnika na bavljenje naučno-istraživačkim radom.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Definisan normativni-okvir za finansiranje učešća nastavnika i saradnika na konferencijama; ■ Povećan broj obuka za pisanje naučno-istraživačkih radova; ■ Povećan broj mentora sa renomiranih institucija prilikom izrade doktorskih disertacija saradnika; 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Ministarstvo nauke 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za naučno-istraživački rad. 	Kontinuirano do 2024.	
A_II.1.3 Povećanje učešća u međunarodnim naučno-istraživačkim projektima	<ul style="list-style-type: none"> ■ Povećan broj prijava i dobijenih naučno-istraživačkih projekata; ■ Povećan broj obuka nastavnog kadra za apliciranje za međunarodne naučno-istraživačke projekte. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Ministarstvo nauke 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za naučno-istraživački rad. 	Kontinuirano do 2024.	
A_II.1.4 Povećanje učešća u međunarodnim naučno-istraživačkim projektima	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kontinuirana nabavka računarske opreme; ■ Obezbjedenje pristupa međunarodnim bazama naučnoistraživačkih radova. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Ministarstvo nauke 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za naučno-istraživački rad 	Kontinuirano do 2024.	

Cilj II.2. Prepoznatljivost Ekonomskog fakulteta u Evropskom istraživačkom prostoru

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI/CILJNA VRIJEDNOST	RESURSI	ODGOVORNOST	VRIJEME	RIZICI
A_II.2.1 Povećanje vidljivosti naučno-istraživačkog rad	<ul style="list-style-type: none"> ■ Razvijanje baze naučnih radova i drugih publikacija; ■ Povećana dostupnost naučno-istraživačkog rada putem akademskih društvenih mreža. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Ministarstvo nauke. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za naučno-istraživački rad 	Kontinuirano do 2024.	Nedovoljno predvidiv finansijski okvir
A_II.2.2 Povećanje mobilnosti istraživača.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Broj odlazne/dolazne mobilnosti na godišnjem nivou ■ Postići da nastavnici imaju bar jednu mobilnost godišnje 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Ministarstvo nauke. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za naučno-istraživački rad. 	Kontinuirano do 2024.	

Cilj II.3. Unapređenje naučno-istraživačkih aktivnosti studenata na nivou doktorskih i master studija

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI/CILJNA VRIJEDNOST	RESURSI	ODGOVORNOST	VRIJEME	RIZICI
A_II.3.1					
Optimizacija i povećanje efikasnosti doktorskih studija	■ Povećan nivo naučno-istraživačkih aktivnosti doktoranada	■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet.	■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Vijeće fakulteta; ■ Komisije za doktorske i magistarske studije	Kontinuirano do 2024.	■ Realizacija navedenih aktivnosti zavisi od politike visokog obrazovanja i normativnog okvira koji ne kreira Ekonomski fakultet.
A_II.3.2					
Kreiranje ambijenta za povećanje interesovanja prema doktorskim studijama	■ Povećana efikasnost studiranja na doktorskim studijama; ■ Povećan broj mentora sa renomiranih institucija prilikom izrade doktorskih disertacija saradnika.	■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet.	■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Vijeće fakulteta; ■ Komisije za doktorske i magistarske studije.	Kontinuirano do 2024.	
A_II.3.3					
Uvođenje pristupa učenja kroz istraživanje na nivou master studija	■ Uključenost studenata magistarskih studija u naučno-istraživačke projekte.	■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet.	■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Vijeće fakulteta; ■ Komisije za doktorske i magistarske studije.	Kontinuirano do 2024.	

SARADNJA SA OKRUŽENJEM

U svim godinama postojanja, Fakultet je imao intenzivnu komunikaciju sa državnim institucijama, poslovnom zajednicom, kao i brojnim drugim ustanovama i nevladinim organizacijama. Svjesni značaja kontinuiranog unapređenja saradnje sa okruženjem, a posebno u svjetlu ostvarivanja ciljeva Strategije Univerziteta Crne Gore, u budućem periodu planirane su sljedeće aktivnosti u ovoj oblasti:

I Jačanje saradnje sa javnim sektorom i poslovnom zajednicom

II Formiranje i aktivna saradnja sa alumni organizacijom

Cilj II.4. Prepoznatljivost Ekonomskog fakulteta u Evropskom istraživačkom prostoru

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI/CILJNA VRIJEDNOST	RESURSI	ODGOVORNOST	VRIJEME	RIZICI
A_II.4.1	<p>Jačanje saradnje sa javnim sektorom i poslovnom zajednicom</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Zaključeni novi sporazumi o saradnji; ■ Formiran poslovni savjet Ekonomskog fakulteta; ■ Povećan broj sporazuma o realizaciji studentske prakse; ■ Uključivanje u nastavni proces predstavnika javnog sektora i poslovne zajednice; ■ Povećano zajedničkog učešća u projektnim aktivnostima sa predstvincima javnog i privatnog sektora; ■ Nastavak prakse promovisanja saradnje Ekonomskog fakulteta sa institucijama javnog i privrednog sektora.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za naučno-istraživački rad	Kontinuirano do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Problem u komunikaciji prilikom realizacije nastave u nastavnim bazama uslijed različitih očekivanja, ideja i metoda rada. ■ Nedovoljno razvijeni mehanizmi za učešće javnog i privatnog sektora u nastavnom procesu.
A_II.4.2	<p>Formiranje i aktivna saradnja sa alumni organizacijom</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Formirana alumni organizacija Ekonomskog fakulteta; ■ Uključivanje predstavnika alumni organizacije u nastavni process i projektne aktivnosti.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za naučno-istraživački rad	Kontinuirano do 2024.	

MEĐUNARODNA SARADNJA

Jedan od strateških ciljeva razvoja Ekonomskog fakulteta jeste međunarodna saradnja. Ekonomski fakultet prepoznat je kao jedna od najaktivnijih organizacionih jedinica Univerziteta Crne Gore u pogledu međunarodne razmjene studenata, akademskog i administrativnog osoblja. Sa druge strane, iskustvo iz prethodnog perioda pokazalo je da nivo aktivnosti u dijelu prijava i sprovodenja međunarodnih projekata nije na zadovoljavajućem nivou.

Međunarodna saradnja, kao važan segment funkcionisanja Ekonomskog fakulteta ostvaruje se, kroz više dimenzija: razmjena studenata i nastavnog osoblja (Erasmus+ program, CEEPUS, bilateralna saradnja), međunarodne studentske aktivnosti (ljetnje i zimske škole, takmičenja i sl.), međunarodni i bilateralni projekti, međunarodne stipendije i slično.

Ekonomski fakultet ima potpisane memorandume o saradnji sa više od 30 visokoškolskih institucija u regionu, Evropi i svijetu. Svi nivoi studija uključeni su u programe mobilnosti: osnovne, master i doktorske studije. Pored mobilnosti, u kojoj učestvuju studenti, vrlo su intenzivne aktivnosti međunarodne mobilnosti za akademsko i administrativno osoblje.

Polazeći od usvojene Strategije razvoja Univerziteta Crne Gore, kao i dosadašnjih aktivnosti Ekonomskog fakulteta na polju međunarodne saradnje, Ekonomski fakultet u ovom segmentu prepoznaje dva strateška cilja, i to:

I Intenziviranje saradnje sa renomiranim visokoobrazovnim institucijama

II Jačanje institucionalnih kapaciteta na Ekonomskom fakultetu u procesu prijave i sprovodenja međunarodnih projekata i programa u okviru međunarodne saradnje

I Intenziviranje saradnje sa renomiranim visokoobrazovnim institucijama

Dalje jačanje međunarodne naučno-istraživačke aktivnosti, mobilnosti istraživača, nastavnika i studenata okosnica su izvrsnosti studija i unapređenja međunarodne vidljivosti Ekonomskog fakulteta. U nastupajućem petogodišnjem periodu Ekonomski fakultet će težiti daljem intenziviranju međunarodne saradnje sa respektabilnim visokoobrazovnim institucijama. U tom smislu, Fakultet ima za cilj povećanje broja sporazuma, unapređenje kvaliteta implementacije postojećih i novih sporazuma o kreditnoj mobilnosti, bilateralnoj saradnji, kao i povećanje odlazne, a pogotovo dolazne mobilnosti nastavnog osoblja i studenata. Kao jedan od uslova za realizaciju navedenog cilja, nameće se i neophodnost izvođenja nastave na engleskom jeziku, što je i prepostavka za budući razvoj i implementaciju studijskog programa na engleskom jeziku.

II Jačanje institucionalnih kapaciteta na Ekonomskom fakultetu u procesu prijave i sprovodenja međunarodnih projekata i programa u okviru međunarodne saradnje

Drugi strateški pravac je jačanje međunarodne projektne aktivnost, odnosno institucionalnih kapaciteta na Ekonomskom fakultetu u procesu prijave i sprovodenja međunarodnih projekata i programa u okviru međunarodne saradnje. Ovaj cilj uključuje unaprijeđenje administrativne podrške u procesu prijave i realizacije međunarodnih projekata, kao i povećanje broja prijavljenih projekata. S tim u vezi, kao neophodno nameće se formiranje Kancelarije za međunarodnu saradnju.

Kada je u pitanju internacionalizacija Fakulteta, jačanje institucionalnih kapaciteta, ali sveukupnog kvaliteta ponude Ekonomskog fakulteta, se posebno želi osnažiti kroz međunarodnu akreditaciju, na čemu je Fakultet već započeo aktivnosti. Naime, Ekonomski fakultet je postao je član prestižne evropske akreditacijske kuće *European Foundation for Management Development* (EFMD), čime su mu otvorena vrata za ulazak u proces sticanja međunarodne EPAS akreditacije. Na taj način, Ekonomski fakultet je postao prva jedinica u okviru Univerziteta Crne Gore koja je počela proces, čiji je cilj sistemsko osiguranje kvaliteta visokog obrazovanja.

Cilj III.1. Intenziviranje saradnje sa renomiranim visokoobrazovnim institucijama

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI/CILJNA VRIJEDNOST	RESURSI	ODGOVORNOST	VRIJEME	RIZICI
A_III.1.1 Dalje jačanje saradnje sa renomiranim visokoobrazovnim institucijama kroz potpisivanje i realizaciju ugovora o bilateralnoj saradnji i mobilnosti	<ul style="list-style-type: none"> ■ Monitoring implementacije sporazuma; ■ Kontinuirano izvještavanje o implementaciji sporazuma; ■ Povećanje broja aktivnih bilateralnih sporazuma za najmanje dva sporazuma godišnje; ■ Povećanje broja sporazuma o kreditnoj mobilnosti za najmanje dva sporazuma godišnje. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Erasmus + projekti 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za međunarodnu saradnju; ■ Kancelarija za međunarodnu saradnju. 	Kontinuirano do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Potencijalno nedovoljno razumijevanje značaja internacionalizacije Fakulteta; ■ Neadekvatan broj predmeta i modula na engleskom jeziku; ■ Nedovoljna finansijska sredstva za realizaciju planiranih aktivnosti.
A_III.1.2 Intenziviranje podrške odlaznoj mobilnosti	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kontinuirana promocija programa mobilnosti; ■ Organizovanje događaja <i>Dan mobilnosti</i>; ■ Povećanje stepena efikasnosti procedura u cilju lakše prohodnosti i priznavanja kreditne mobilnosti studenata; ■ Povećanje broja odlaznog nastavnog i nenastavnog osoblja, kao i studenata koji učestvuju u programima mobilnosti za najmanje 5% godišnje. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Erasmus + projekti; ■ Međunarodni projekti. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Prodekan za međunarodnu saradnju; ■ Kancelarija za međunarodnu saradnju; ■ Komisija za mobilnost; ■ Studentski povjerenik i studentski predstavnici; 	Kontinuirano do 2024.	
A_III.1.3 Intenziviranje podrške dolaznoj mobilnosti	<ul style="list-style-type: none"> ■ Povećanje broja dolaznog nastavnog, nenastavnog osoblja i studenata u programima mobilnosti za najmanje 5% godišnje. ■ Povećanje broja predmeta i/ili modula za izvođenje nastave na engleskom jeziku; ■ Organizacija <i>International Week-a</i> u saradnji sa Univerzitetom Crne Gore 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Erasmus + projekti; ■ Međunarodni projekti. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za međunarodnu saradnju; ■ Kancelarija za međunarodnu saradnju; 	Kontinuirano do 2024.	

Cili III.2. Jačanje institucionalnih kapaciteta na Ekonomskom fakultetu u procesu prijave i sprovodenja međunarodnih projekata i programa u okviru međunarodne saradnje

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI/CILJNA VRIJEDNOST	RESURSI	ODGOVORNOST	VRIJEME	RIZICI
A_III.2.1 Formiranje nove i jačanje već postojeće podrške za projektne aktivnosti i programe međunarodne saradnje	<ul style="list-style-type: none"> ■ Formiranje Kancelarije za međunarodnu saradnju na Ekonomskom fakultetu; ■ Jačanje kapaciteta administrativne podrške realizaciji projekata i programa međunarodne saradnje. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet; ■ Ministarstvo prosvjetе; ■ Ministarstvo nauke 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za međunarodnu saradnju; 	Kraj 2020.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Potencijalno nedovoljna finansijska sredstva za formiranje Kancelarije za međunarodnu saradnju; ■ Potencijalno nedovoljna posvećenost akademskog osoblja za učešće u projektnim aktivnostima uslijed preopterećenosti nastavnim obvezama;
A_III.2.2 Intenziviranje aktivnosti u dijelu apliciranja za projekte na međunarodnim i nacionalnim konkursima	<ul style="list-style-type: none"> ■ Formiranje tima za obuku za pisanje i administriranje projekata; ■ Efektivnija i efikasnija obuka osoblja za pisanje i administriranje projekata na godišnjem nivou; ■ Povećanje broj prijavljenih projekata za najmanje dva projekta na godišnjem nivou. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Univerzitet Crne Gore; ■ Ekonomski fakultet. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dekanski kolegijum; ■ Dekan; ■ Prodekan za međunarodnu saradnju; ■ Kancelarija za međunarodnu saradnju; 	Kontinuirano do 2024.	